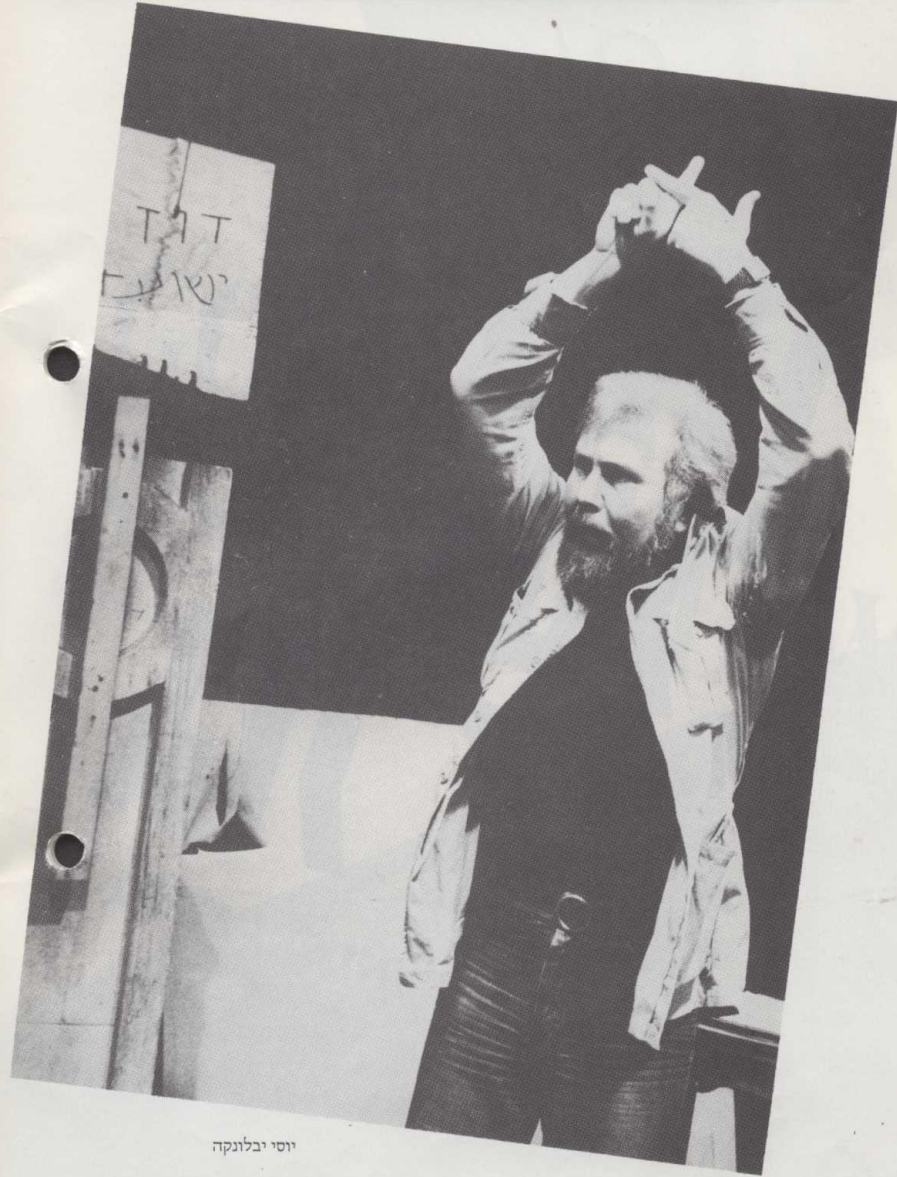

התיאטרון העירוני באר-שבע

94

**ג'יסתו
של
גולד'ין**

וצאת שמואל הספרי

יוסי יבלונקה

גיסתו של גולדהרין

מחזה ובימוי: שמואל הספרי

תפאורה ותלבושות: איתן לוי

מוסיקה: אורי וידיסלבסקי

תאורה: חני ורדי

משתתפים: (עפ"י סדר הופעתם)

ראובן גולן — יוסי יבלונקה

מימי — ענת וקסמן

שירה גולן — ליאת גורן

סלח/משולם — יגאל נאור

ג'יין — עפרון אטקין

סינטיסיזר וכלי הקשה — אורי וידיסלבסקי

חליל — פטר ורטהיימר

כינור — טאניה

שירת רקע — רוזינה קמבוס, עפרון אטקין,

יגאל נאור

תודה מיוחדת לזיו רם ועמי

תאריך הצגה ראשונה: 19.4.86

משך מערכה ראשונה: כ-50 דקות

משך מערכה שנייה: כ-50 דקות

מנהל טכני וייצור — יואב מהרבני

מנהל הצגה — שלמה לסרי

עוזרת במאי — גילה לנג

מנהל במה — משה הראל

תפעול הצגה — רמי קושניר/יצחק דוד-זדה

רקויזיטור — אלי יוספי

בנית תפאורה — ארגונית

פאות חקנים — ליליאן ברושבסקי

צילומים — יוכי לנג

עיצוב גרפי — אבי וינוגרד

סדר לתכניה — טל אור

גיסתו של גולדין

אלא שממצאי שלוש עונות החפירה מוכיחים ההיפך – כלי פולחן, מקוה, ותשמישי קדושה, סותרים את הנחותיו. ימים אחרונים לחפירה – גולן, מיואש, נאחו בכתובת בלתי מפוענחת, מנסה להבין איפה טעה. צוות החופרים עזב ובאתר נותרו שירה

המחזה מתרחש באתר חפירות ארכיאולוגיות, ראובן גולן ארכיאולוג מצליח מנסה להוכיח שבתקופת בית שני רק קבוצת חכמים אשר ישבה בירושלים והתבדלה מפשוטי העם קיימה את כל המצוות ע"פ ההלכה ואילו היהודים בפריפריות לא דקדקו בכל הכללים.

קונכייה ומהם דמויי נטיפים למשקופים משתות בניית

סביבה

גאולת הממלוכית

משפחת אלכאלדי משפצת את הספרייה הממלוכית, אחד האתרים ההיסטוריים החשובים בעיר העתיקה. העירייה לא עזרה

בוועדה המחוזית לתכנון ובנייה הופקדה לאחרונה תוכנית לשיפוץ יסודי של הספרייה הממלוכית (טורבת כרכאת חאן) ברחוב השלשלת בעיר העתיקה. הספרייה, שנבנתה במאה ה-12 ושופצה בפעם האחרונה במאה ה-19, הוכרזה על-ידי כל שליטי העיר העתיקה – בריטים, ירדנים וישראלים – כאתר היסטורי.

תעלומות אחרות כבדות משקל לא פחות.
מיהו גולן? מה הוא מסתיר? מיהו הזר המופיע בלילות? מדוע חוזרת שירה גולן בתשובה?...

— אשתו, סלאח — השומר ומימי — פועלת מהקריה הסמוכה.
ואז מתפענחת התעלומה — זהו ביתם של ראשוני היהודים נוצרים בארץ-ישראל שהטייעו את חותמם בסידור התפילות היהודי — ונוצרות

שווה לא שווה

ש
לא
הם
במ
של
לת
בל
ש
ש
ה

מבנה ממלוכי לשימוץ, הדתיים רצו ישיבה בתמורה (צילום: אהוד מלץ)

מעל
ואבנים
השונות והוחזרה לאדריכל למעלה מעשר פעמים, בגלל עילות טפלות, כמו הרפסה
"מניית המפעלים הפטרוכימיים נסחרת רק בשליש מערכה המאזני". הנתון

מחזה ובימוי: שמואל הספרי

למד באוניברסיטה העברית בירושלים פילוסופיה יהודית, קבלה והיסטוריה של עם ישראל. למד בימוי בחוג לתיאטרון באוניברסיטת תל-אביב, משם פרש לאחר שנתיים עם קבוצת תלמידים שהיוותה את הבסיס לפתיחת "התיאטרון הפשוט". במסגרת זו הופקו ההצגות **קידוש** (גירסה ראשונה), **חופה שחורה** שזכה בפרס פסטיבל עכו 1981, **אליקו** עפ"י סיפורו של יצחק בן-נר, **תשמ"ד** – שזכה בפרס פסטיבל עכו 1982 ו**מתן תורה בשש**.

ב"תיאטרון הפשוט" עסק הספרי בכתיבה עיבוד ובימוי. כן ביים בתיאטרון לילדים ולנוער ב"חאן" וב"קאמרי". שמואל הספרי כותב לתיאטרון, טלוויזיה, רדיו ומשמש כמחזאי הבית בתיאטרון באר-שבע, כתב את העיבוד והנוסח הלשוני המחודש להצגה **אותו ואתו בנו**. בימים אלו מוצג מחזהו **קידוש** אותו גם ביים, בתיאטרון הקאמרי.

תפאורה ותלבושות: איתן לוי

בוגר ביה"ס לאמנות "זוימבלדון סקול אוף ארט" בלונדון. לימד בקורס לעיצוב במה שליד האופרה האנגלית "סדלרס וולס". עבד בלונדון בתיאטרון הנסיוני ובתיאטרוני שוליים.

בשנת 1974 היה מעצב בית בתיאטרון החאן הירושלמי בהנהלתו של מייקל אלפרדס. השתלם בעיצוב תיאטרון וניהול אמנותי בגרמניה ובניו-יורק. מרצה באוניברסיטת ת"א במגמה לעיצוב במה. עיצב במה להצגות תיאטרון, מופעי רוק, הפקות טלוויזיה וקולנוע.

בין עבודותיו **הפרסים** איסכלוס, **על קלות דעת וצביעות**, **הטירה** קפקא, **קדיש** גינצבורג, **האב** סטרינדברג, **הקמצן** מולייר, **מדיאה**, **אורפידס**, **הצילו** אדוארד בונד, **אופרה בגרוש** ברטולד ברכט, **שידוכין** גוגול. וכן **בובה**, **מכולת**, **פירוד זמני**, **הקוף** ולאחרונה **נטושים** בבית ליסין, מאת הילל מיטלפונקט. בקולנוע עיצב את הסרטים **רגעים**, **המאהב**, **מאחורי הסורגים**, ועד **סוף הלילה**.

מוסיקה: אורי וידיסלבסקי

נולד ב-1955, למד קומפוזיציה באקדמיה למוסיקה באוניברסיטת תל-אביב. כתב מוסיקה להצגות הבאות: **פנטסיה על נושא רומנטי** — מאת חנוך לוין באוניברסיטת ת"א, **פונדק הרוחות** מאת נתן אלתרמן (מקום ראשון בפסטיבל עכו 1980), **עד מות** מאת עמוס עוז בתיאטרון נוה-צדק, **נשים יושבות על חצץ** בתיאטרון חיפה, **קאליגולה** מאת אלבר קאמי, **תהילה** מאת ש"י עגנון, **הדיבוק** מאת אנסקי בתיאטרון החאן ולאחרונה **בצחוק ובדמע יהודה נפלה בצחוק ובדמע יהודה תקום** — מחזמר עפ"י גולפאדן (פסטיבל עכו 1985). כתב את המוסיקה להצגה **אותו ואת בנו** המוצגת בימים אלו בתיאטרון באר-שבע.

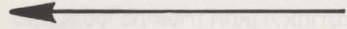
תאורה: חני ורדי

בוגרת החוג לתיאטרון באוניברסיטת ת"א במגמה לעיצוב תאורה. עיצבה תאורה להצגות שונות ביניהן: **קשר אייר**, **טנזי**, **סיפור אהבה בשלושה פרקים** בבית ליסין, בסימטה ביפו וסדנאות בת-שבע וכן עיצוב תאורה לבלט הישראלי ולהופעות הבלט של מירל'ה שרון. לתיאטרון באר-שבע עיצבה את התאורה לחלום ליל קיץ (עם בן-ציון מוניץ), **שאלה של גאוגרפיה** ו**אותו ואת בנו**.

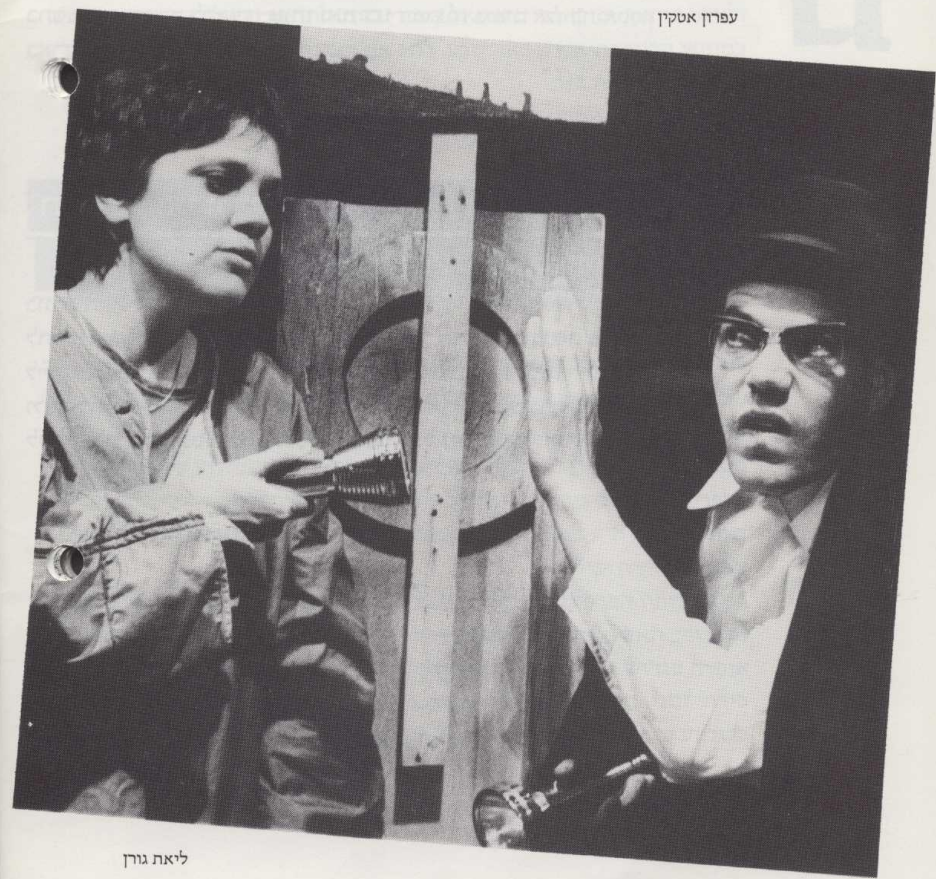

הקטעים דלהלן עוסקים במחקר על "תפילה שמונה עשרה" ובתגליות ארכיאולוגיות מרעישות ומעוררות מחלוקת שפרסומן שובש מסיבות שונות שאינן מדעיות-טהורות.

אף כי עלילת המחזה "גיסתו של גולדין" בדויה לחלוטין נעשה בו שימוש בחומרים אמיתיים. הרקע העובדתי שאוב ממאמרים ומחקרים חלקם עיתונאים חלקם מדעיים שעל פי רוב נעלמים מעיני הציבור.

עפרון אטקין

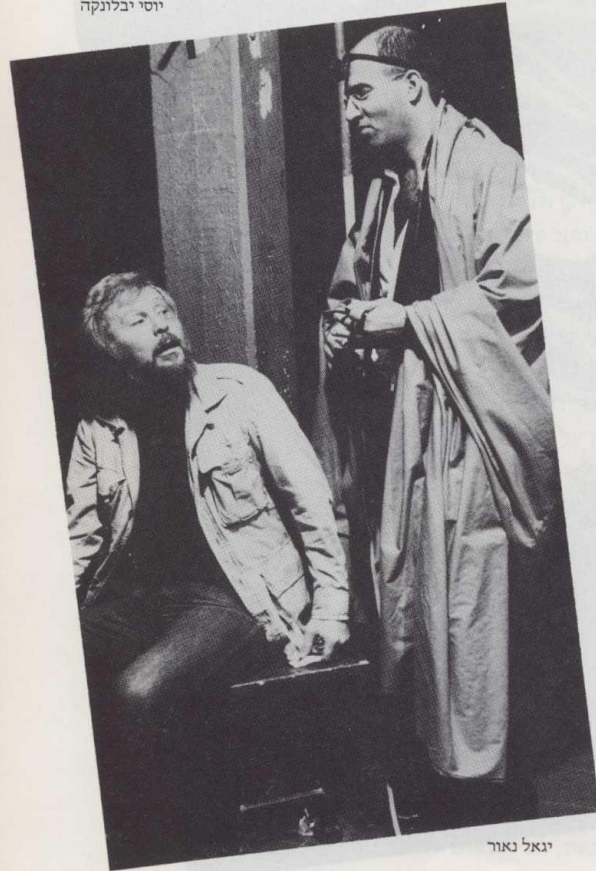

ליאת גורן

ענין אלוהים
היחיד
שהוא האלוהים
לפי המצוי

...יהודה ליבס הוא אדם פשוט-הליכות, המתרחק מאור הזרקורים. החשיפה העיתונאית אינה נוחה לו, אם לנקוט לשון המעטה. יותר מכל הוא ביקשנו להמעיט בדיון על מאמרו האחרון, 'להצמיח קרן ישועה' העומד לראות אור בעוד מספר חודשים ב'מחקרי ירושלים במחשבת ישראל'. אלא שהסערה כבר בעיצומה. מלומדים מן הבולטים בתחום מחשבת ישראל שפנינו אליהם הסתפקו במילות הערכה חמות על יהודה ליבס וסירבו להתייחס לתוכן מאמרו, נזהרים ממנו כמפני האש. פרופ' דוד פלוסר שאג בתגובה: 'אתם רוצים לעשות אותי חולה?'

יוסי יבלונקה

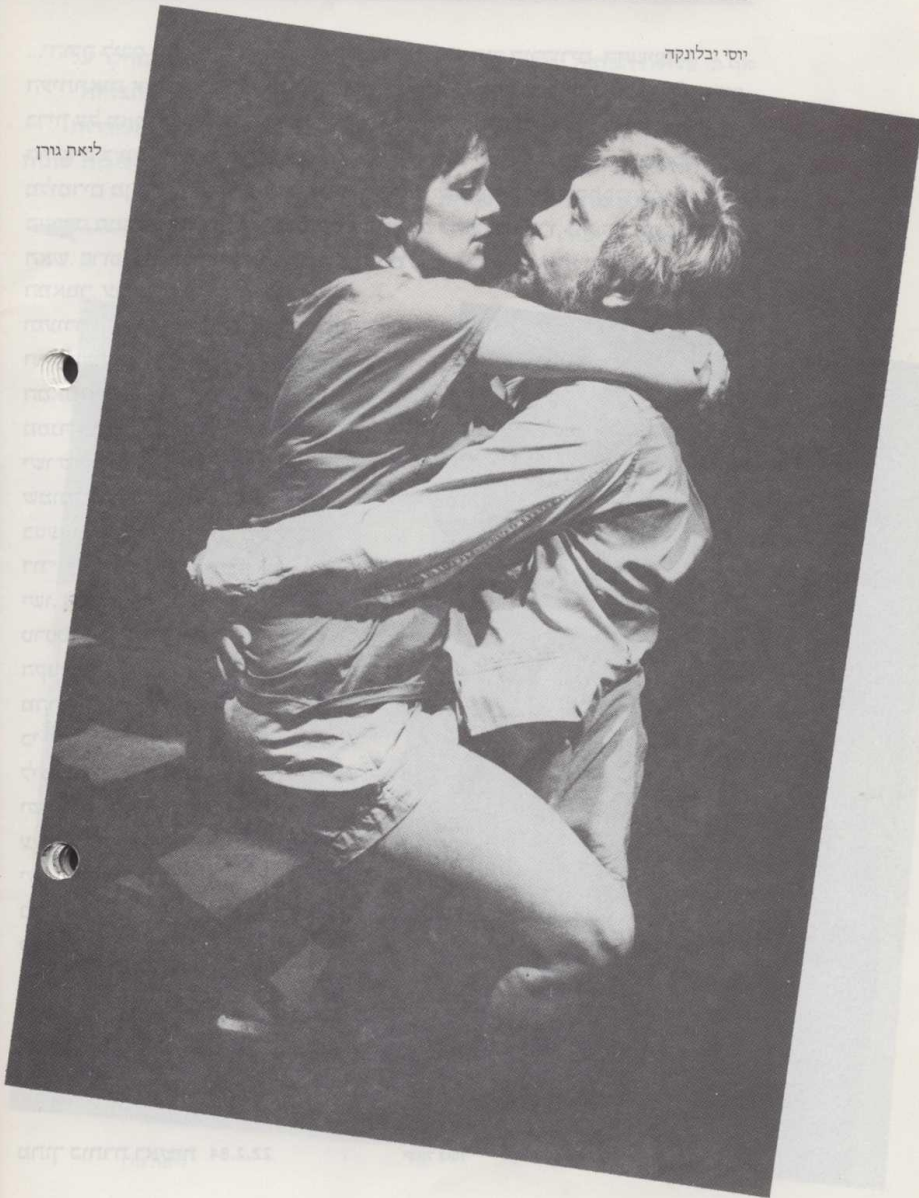

יגאל נאור

המאמר, עוד טרם פירסומו, מכה גלים ומעורר תגובות נזעמות. המהומה הזו תיזן בודאי חוקרים רבים. במרכז המאמר עומדת קביעה שהמשתמע ממנה הוא, שכל יהודי דתי מזכיר את ישו שלוש פעמים ביום, בעת תפילת שמונה-עשרה. ליבס טוען ש'ישועה' בסעיף ט"ו של התפילה, 'משיח בן דוד', היא שם פרטי במקור, שמו של ישו. הוא מבסס זאת על השוואות טרסטואליות מפורטות ומורכבות. הקטע הוא: "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח, וקרנו תרום בישועתך, כי לישועתך קוינו כל היום, ומצפים לישועה. ברוך אתה ה' מצמיח קרן ישועה". נוסח זה, אליבא דליבס, נקבע על ידי הנוצרים הקדמונים, חסידיו של ישו, בטרם התבדלה הנצרות מהיהדות. טענה זו, חזקה עליה שתפגע בציפור נפשו של כל יהודי מאמין. מעבר למשקעי האיבה העמוקים כלפי הנצרות, יש כאן לכאורה שירבוב עבודה זרה לעבודת הקודש.

יוסי ובלונקה

ליאת גורן

התמונה צולמה בישראל

על גבול סיני מצאו הארכיאולוגים דמות של אלוהים עברי ובת-זוגו. "חשתי מבוכה", אמר החוקר. "האם עלי להיות הראשון שייצא עם הגילוי הזה? המומחים אמרו לי: תעלה את הרעיונות האחרים."

מידע חדש, בעל אופי מהפכני, נחשף לפני שנים אחדות על ראש גבעה אפופת-מסתורין, בפאתי דרום, בסמוך לדארב אל-עזה, היא הדרך המובילה מעזה ורפיח אל אילת ודרום סיני. האינפורמציה על האלוהים בכבודו ובעצמו, אלוהי אבותינו הכל-יכול, נחשפה בכונתילת עג'רוד — 'הגבעה הבודדה של בארות המים', בפי הברואים — כ-50 ק"מ מדרום לקדש-ברנע. הארכיאולוגים הגיעו לאתר לראשונה לאחר מלחמת ששת-הימים, בעקבות בנו רותנברג, שייחס אותו למה שמכונה 'ה'י'ופה הישראלית' (הקדומה). כעבור שמונה תשע שנים הגיע לאתר הארכיאולוג זאב משל, בראש קבוצה של מתנדבים, לשלוש עונות-חפירה. הוא חשף את דמותו של האלוהים שלנו — זה שהפך עם הזמן לאל אוניברסלי ושנחשב משום-מה — באמת, משום-מה? — לחסר דמות.

האמנם חסר-דמות? משל מצא באתר דיוקן מצוייר של אלוהים. ציור דמות האלוהים שמצא, עשוי לגרום לפולמוס נוקב על זהותנו ועל עברנו. כבר עתה מעלה חוקר אחד — מרדכי גילולה מאוניברסיטת תל-אביב — את האפשרות, ש"האל הישראלי ראשיתו בפנתיאון הכנעני ואת דרכו להיות אל אוניברסלי — חסר דמות — החל כאל כנעני, כשהוא גורר איתו במשך מאות שנים את שאריות הפולחן האלילי וסמליו, שכללו, בין השאר, את זוגתו האשרה..."

אלוהים משלנו, עברי, בעל דמות, אחד כזה שיש לו גם בת-זוג — לא זה מה שלמדנו בבית-הספר. זאב משל, בקטלוג על כונתילת עג'רוד: "אם יכולים מעשי האמנות להעיד על תרבות יוצריהם ועמם, הרי העדות המתקבלת כאין אינה מלמדת על 'עם לבדד ישכון', אלא על השתלבות מובהקת במרחב הסובב..."

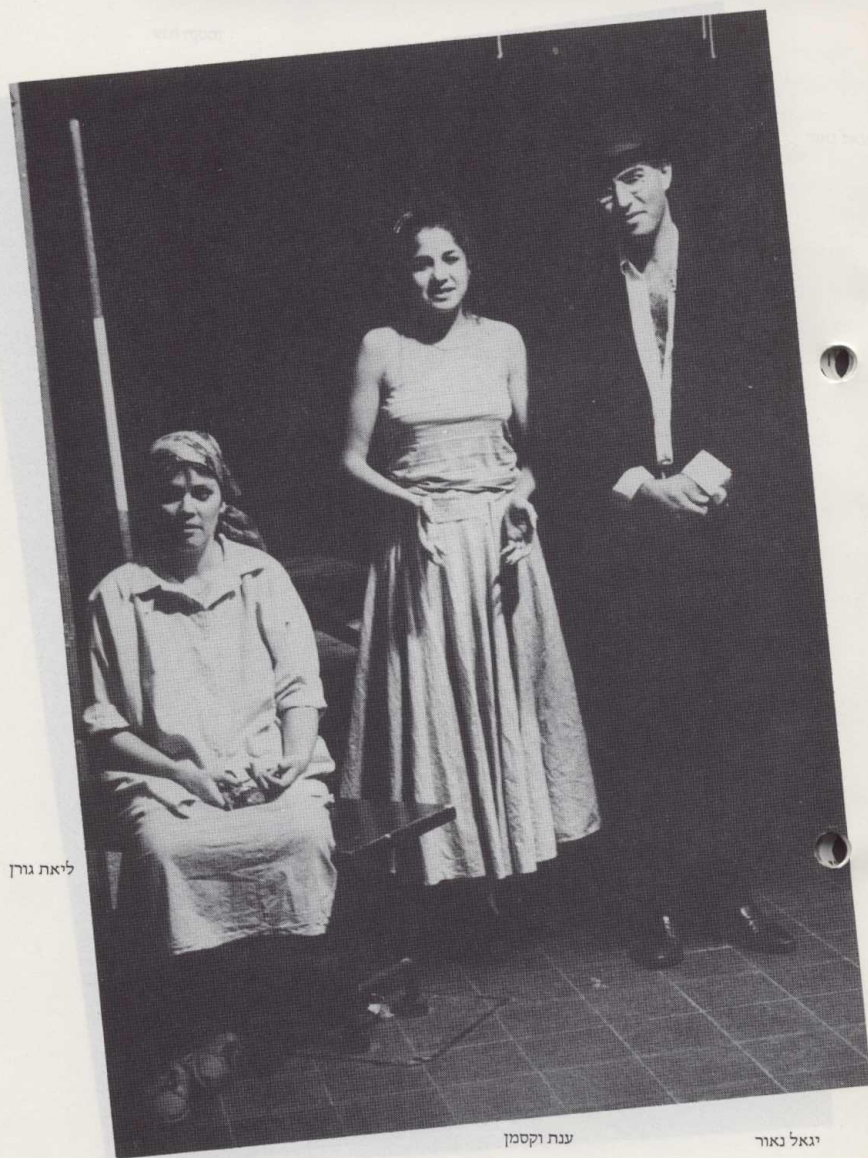
...בישראל — מדינה חדשה הנסמכת על עבר רחוק — תרמה הארכיאולוגיה רבות לפיתוח התודעה הלאומית. לעתים איבדה תוך כדי כך כמה מאמות-המידה האמיתיות שלה, במסגרת המדעים ההומאניים.

...בשנים האחרונות התגלו תגליות חשובות ונחשף אוסף עשיר המאפשר לנו להטיל אור חדש על תחומי הפולחן והדת. אם מתקשים מי מן הארכיאולוגים במתן פירושים מדעיים, בשל מניעים ריגשיים, דתיים ו/או לאומיים, קיימת סכנה מוחשית לקיומה של הארכיאולוגיה המקראית ולהבנתנו שלנו את עברנו. בישראל של שנות ה-80' לא ניתן להסתיר מימצאים ארכיאולוגיים, שמקורם בחפירה חוקית, ברשיון מטעם האגף לעתיקות שבמשרד-החינוך. בשנים האחרונות התקבל חוק המחייב כל חופר לפרסם את מימצאיו, לא יאוחר משלוש שנים מתום

החפירה. עד כה היו מימצאים רבים שנדונו לאבק, שתיקה ושיכחה. כמוכן, אין חוק המונע פירוש מוטעה של מימצאים, מדעת או שלא מדעת. במיקרים כאלה תיתכן אפשרות טישטוש אופיו של מימצא, אפילו הדבר נעשה שלא במזיד. נגזר עלינו להשלים עם העובדה, שאת ידיעותינו על העבר אנו שואבים מכלי-שני ותלויים בהעזתו וביושרו המדעי והאינטלקטואלי של החופר.

...אנחנו מתחנכים על ברכי האידיאל הנבואי, כפי שהוא מופיע במקרא ולא על המציאות היומיומית כפי שהיא מופיעה באותו מקום. היה זה מעניין ביותר לבחון את העניין לאור מימצאי עג'רוד, במיוחד מאחר שאינני אדם דתי. השפעת האידיאל הנבואי — תוצר של חינוך לוקה בחסר-ניכרת גם באנשים חילוניים. לפיכך חשתי מבוכה שמצאתי כתובות כ"הוה שומרון ואשרתו" או "הוה תימ" ואשרתו", כשהאשרה עשויה לשמש בת-זוגו, דבר המנוגד לתורת ישראל. האם באמת עלי להיות הראשון שייצא עם הגילוי הזה, עם התפיסה הזאת? הראשון לנופף בדגל הזה? הוא אף הודה שהיתה לו "איר-נעימות מסויימת, שנבעה מחינוך לקוי, לאו דווקא ממניעים דתיים".

(מתוך כותרת ראשית, גליון 24 — 17.5.83).

ליאת גורן

ענת וקסמן

יגאל נאור

ענת יקסמן

יגאל גור

ליאת גורן

קטעים מספרו של שאול מייזליש "חזרה בתשובה"

...מה, אם כן, דוחף את בעל-התשובה הממוצע אל הדת? בקרב רוב בעלי התשובה ניכר רצון עז להחליף, לשנות צורת חיים, שאינה נושאת בקרבה כל משמעות או בשורה אישית, ולהשתחרר מהרגשת הניכור שהם חשים כלפי הסביבה. הם נוטים לבקש תשובות ברורות ומהירות בחיק הדת, המעניקה חמימות, נוחם, פשר ופורקן. פסיכולוגים מרבים לדבר בהקשר זה על "תיאוריית החסך". במאמרו על החסך מציע גלוק תיאוריה, המסבירה את התהוותן והתפתחותן של כתות דתיות. אף שהתיאוריה דנה בגורמים, המסייעים להתהוות כתות דתיות באופן ספציפי, ניתן לראות את החסך כגורם, המביא את מחפש הדרך היהודי בן זמננו למצוא פתרון, שיפצה אותו על החסך, שניבעה בו בכל הקשור לזהותו ולמקומו.

...אורן, הלומד בישיבת "אור שמח", אומר: "ברגע שהחלטתי על החזרה בתשובה, הפך הכל להיות ברור. איני שואל עוד: "מי אני? לשם מה אני קיים? אני יהודי? — הכול נהיר. מצאתי מערכת עקבית והרמונית, העונה לי על כל השאלות. אני יודע היום למה קרה כל דבר שקרה לי בחיים. פעם נראה לי הכול לא עקבי, אך היום המציאות ברורה".

...האמצעים, הכלים והשיטות, שמשתמשים בהם אנשי הישיבות והחוגים המיועדים לבעלי-תשובה, הם מן המודרניים ביותר. רוב יוצרי "טכניקות תשובה" אלו באים מן המגזר האגודאי. זוהי פריצת-דרך מתוך תחום המחשבה הדוגמטית, שאפיינה אותם בעבר, ויצירת מערכת חדשה ומתחכמת של תעמולה.

הדחפורים עלו על הכנענים

יישוב כנעני במנחת
מהמאה ה-22 לפני
הספירה נהרס בידי
דחפורי העירייה.
ארכיאולוג המחוז: הם
עברו על החוק

הדר חורש

...אצל ה"מחזירים" קיים עקרון יסודי – לא ללחוץ ולדרוש מחויבות מקהל השומעים. "אנשים חושבים, פתוחים, יעשו את הדרך בעצמם", אומרים בחוגי החזרה בתשובה. עיקרון נוסף – לדבר אל השומע בהערכה מלאה, כאדם לאדם, בדיון ענייני, בלי שירגיש נחות מן המרצה בגלל בורותו בנושאים יהודיים (שהרי אינו אשם בבורותו!).

...בשיחות הראשונות גם נקבע מי הוכן לספוג השפעה, ודי לו במסגרת הרוחנית שבה ישתלב באופן טבעי, ומי זקוק להדרכה אישית צמודה. אומר הרב גליס: "כשאני רואה את הטיפוס הוכחן – העולה במדרגות בטוח בעצמו, שש אלי קרב – ני נתן לו ויכוח, מצמיד אותו ל"חברותא" פלפלנית ומתנצחת. אבל אם הוא

השר פרץ: אנו, הציבור החרדי, עם קשה עורף ולא ניבהל מאיומים

שר הפנים דורש מחברי הממשלה לא להתערב בענייני משרדו ובהחלטתו שלא להנהיג שעון קיץ * הקיבוץ הדתי תומך בהנהגת השעון * רוזוליו קורא להנהגת השעון בחברת העובדים

את נורית אמיתי.
ענת סריגמן, שרמון.
שעון קיץ בחברת העובדים
דני רחלי, מזכיר חברת העובדים
פנה אתמול בקריאה לכל
חברת העובדים לשם
הקואופראטיבים לתחבורה וכו'
הזכיר להם כי על פי תקנות
המעבורת של שינוי בלוחות הזמנים

עולה מעדנות ובא חיישן וביישן, אשלח אותו, קודם כול, למשפחה שתטפל בו. שם יעכל את הדברים ביתר קלות. למה הדבר דומה? להבדל שבין "מלך" ל"למך". "מלך" – ראשי תיבות, מוח, לב, כליות. זהו טיפוס, שאצלו המוח קודם ללב, הרצון קודם לרגש. ויש הטיפוס הדומה ל"למך" – לב, מוח כליות: קודם כל סערת הרגשות, החויה המסתורית, האגדה העממית, השירים והריקודים.

...נרקיס עין-דור מקיבוץ גבת, שעזבה את הקיבוץ ועברה לתל-אביב, מספרת, כי שבת, שעשתה אצל משפחה דתית בבני-ברק, השפיעה עליה יותר מכל השיחות

השר יצחק פרץ למד את הלכה (צילום: מוטי רוזיקי)

גם גוי פרימיטיבי יכול להפוך לעם סגולה

זעקת המחאה, שאירגנה ש"ס ביום רביעי נגד מפגשי נוער יהודי-ערבי, הבטיחה הצהרות מרעישות. ש"ס הציבה בהרכב הראשון של הנואמים בעצרת את השילוש הקדוש שלה: הרב פרץ ("הרוגי הרכבת בגלל חילול השבת"), הרב בן-שלמה ("ההרוגים בלבנון בגלל הפריצות בצבא") והרב זאב ("בנוה-יעקב יש זונות יהודיות וארסים ערבים"). הגשם מנע עצרת המונית. המוני העיתונאים ציפו, לעומת זאת, בדריכות לשמוע מי ייהרג בגלל מפגשי הנוער. בש"ס למדו מהניסיון. ההצהרות היו פושרות ודיפלומטיות, ומי שזעק במחאה היו העיתונאים המרומים.

סגן ראש העיר נסים זאב סיפר מזועזע, שתלמידה מבוואר אמר לו, שאם ערבי חתיך, אז למה לא לצאת איתו. "צריך לעצור את הריקבון", הכריז זאב והבהיר שהוא מתנגד גם למפגשים חד-מיניים.

שר הפנים הרב יצחק פרץ טען, שהיהדות אינה גזענית, אלא נאורה, מתקדמת וליברלית. "אפילו הגוי הפרימיטיבי, שחי על עצים", אמר השר האנטי-גזעני, "אם הוא מתגיד, נהיה עם סגולה". פרץ טוען, שחוק הגזענות הוא ניסיון לסתום לאנשי ש"ס את הפה. אם כך, הרי שבמקום להתנגד לחוק הוא היה צריך להתייחס אליו כאל מעשה חסד או הריגה מתוך רחמים.

היחיד בעצרת, שדיבר בלי לפזול אל העיתונאים, היה הרב שאול קצין מניו-יורק. קצין הזכיר את אבותינו שמעון ולוי, שחיסלו את כל הגברים בשכם כנקמה על אונס אחותם. עשה רושם, שהוא היה רוצה לראות בכך הצגת תכלית.

אנשי ש"ס העלו את דגניה על ראש שימחתם. דגניה החליטה, כזכור, לסלק את המתנדבים. בעצרת הזאת מדגניה יצאה תורה ודבר ה' מא.ה. גורדון. "בדגניה הבינורי", זעק פרץ. בדגניה ייסד פרץ את מדינת המתברלים. החדשה העיקרית של העצרת הזאת היתה ההבטחה של המיליונר היהודי-הספרדי מאמריקה, רפאל טויל: "אתן לש"ס כסף, אם תהיו מאוחדים".

כישבות לא מלמדים אנגלית. הקהל, שלא הבין שמבטיחים לו כסף, מחה כל הזמן כפיים, כדי שטויל יבין את הרמז ויסתלק.

שחר אילן

ההתמודדות הרגשית היתה חזקה מאוד, היא אומרת, "הזוג הצעיר החרדי, שאירח אותי, סימל עולם הרמוני, ומצאתי שם אהבה, שלא ראיתי במקומות אחרים. היתה תחושה של גידול נפש ליד השולחן הערוך והנרות הנוצצים בליל שבת. האב בירך את ילדיו על ראשיהם, ואחר-כך התנהלה הסעודה בנינוחות, מתובלת בשירים, מדרשים וסיפורים. איש לא רץ ולאיש לא 'בער'. יצאתי משם המומה. זה מה שהפיע עלי לחזור לדירה התל-אביבית, לארוז ולעבור לנההירושלים".

...בעלות-תשובה נשואות סיפרו, כי ההליכה הראשונה למקוה טהרה – כאקט וסימל מיתי של התחלת תקופה חדשה, טהורה, באמצעות ההתערטלות והירידה למקוה הבראשיתי של המים החיים – דמתה בעיניהן לטקס של השלת החיים הקודמים וחזרה אל הקמאי, הטהור, היפה והמרענן – "כמו לידה מחדשת".

...משה גרילק עורך, למשל, מסע בחברת הספרה שבע בספר בראשית. הטקסט המקראי מתגלה פתאום כאוצר בתוכו צירופים והקבלות. בדיקת המחשב מעלה, שה"מקראיות" של צירופי נושאים, שורות ומלים חוזרת על עצמה באופן מדויק להפליא. זוהי, אם כן, "מקראיות" השואפת לאפס, "כיון שלשום אנוש באותם ימים לא היה מחשב, וקשה להניח שאדם ניחן בראש מחשבי, מתקבל רק ההסבר שיצירה אלוהית היא זאת", אומר גרילק.

...גם בקרב ראשי הישיבות לבעלי התשובה נוהגים עדיין משנה-זהירות, מלווה בשמץ חשדנות, הרב נחמן בולמן, מראשי "אור שמח", אומר בראיון לבטאן חרדי-פנימי, כי כאשר התנועה אינה טבעית נורמלית קיימת סכנה להיווצרות חדשה של כת יהודים מזויפים. הצעירים והצעירות המגיעים מעולם רוחני רחוק ושונה זור כל-כך שחינוכם ואורחות חייהם היו מלאים ב"טומאה וגשמיות" שלא ניתנים להימחק ביום אחד, נתפסים להלך-רוח יהודי ולמילים ומקיימים מצוות מעשיות. "אך מי לידינו יתקע", אומר הרב בולמן, "שאין זו אלא חיצוניות יהודית מושלמת, והלב עצמו נשאר פחות או יותר אותו הלב? אז", צופה הרב בולמן, "קורה אחד מן השניים: או שביום אחד שבים לפרוק עול, באשר הטעם האמיתי של יהדות פנימית-מטהרת לא היה על לשונם וממילא אין דבר שיחזיקם במסגרת הכובלת; או שמתפתח זן חדש של יהדות, עבודת ה' בלבוש חדש, הכוללת עבודה רק ביצר הטוב - ולא בשני היצרים כפי שמצוה התורה. כלומר: היצר הרע נשאר, רחוק בעולם הטומאה; כשמגיע רגע של אמת או עימות חזיתי עם מציאות קשה, עשוי הוא לצוף ולעלות, וגרוע עוד יותר – הוא יעשה יד אחת עם הטוב".

...בתשובה המונית עלולים להסתנן יסודות, שיביאו, חלילה לתופעות משיחיות מזויפות בסגנון שבתאי צבי. ודי בדמות אחת, אטקטיבית וכריזמטית, כדי להתדרדר למצב כזה. "כל עוד לא הצמיחה התופעה פירות טובים במלוא מובן המלה", סבור הרב בולמן, "טבעי הוא שיחששו ממנה; מזה עוד שקיים הפחד 'הבא ללמד – ונמצא למד' – כלומר, שהעוסקים במלאכת לימוד בעליהתשובה, אותם 'מחזירים' מקצועיים, יושפעו מהם וגם הם ישרכו דרכם".

...קרימינולוגים, פסיכולוגים ואנשי משטרה מברכים ומהללים שיטותיו ודרכיו של הרב אלבו. אחד ממפעליו האטקטיביים ביותר הוא "קומנדו תשובה". במסגרתו יוצאים חניכיו ל"פשיטות" בריכוזי פשע ועבריינות, כדי למשוך את חבריהם לשעבר אל "העולם הטוב" שגילו. לדעת הרב, עבודה "מיסיונרית" זו לא רק שעוזרת לפרוק את מטעני המרץ של העבריינים, הכמהים ל"פעילות" (והפעם – לאפיק חיובי) – אלא שהיא חלק מפעולת השיקום העצמי של העבריינין; היא עוזרת לו להתגבר על הנראה בעיניו "אובדן תענוגות העבר".

...ההתכנסות בדיסקוטקים ובמועדוני הביליארד, איסוף הצעירים משם לבית-הכנסת המקומי, התזמורת החסידית-המזרחית המנגנת שם בקול, ויותר מכול – דבריו המלהיבים של הרב אלבו – כל אלה הופכים את האירוע למסעיר ולחוויה שרוצים לחזור עליה שוב ושוב.

...אין הרב אלבו רוצה שהחוזרים יהפכו ל"ילדים טובים". אדרבא, הוא מעודד אותם ליציאה מסיבית נגד העולם החילוני המושחת והריקני, שבו שבויים עדיין אחיהם הנאנקים, משום שלא זכו "לטעום" את הטוב. ואכן, האיבה של העבריינין כלפי החברה הישנה, אינה נגוזה: היא רק מתחלפת באיבה נגד החברה החילונית. משום כך יתיר הרב לתלמידיו להשתלט על השכונה, שבה שוכנת הישיבה (שכונת הבוכרים בירושלים), ולבער מתוכה את המועדונים החילוניים המיועדים לילדי השכונה.

...בשנים האחרונות עטו פעולות בעלי-התשובה הללו לבוש פונדמנטליסטי מובהק, המזכיר את "מלחמות הקודש" של המאמינים המוסלמים ההדוקים.

...הדר"ר סילפן עמד גם על התופעה המעניינת של מוטיבציה בין פושעים – במיוחד רוצחים – להידמות לקדושים ולאנשי-דת. גילם זאת היטב העבריינין הראשון

חרדים מקימים קומנדו

"בית חיסדאי", כת נוצרית-משיחית, מגבירה באחרונה את פעילותה בחיפה. אנשי הקהילה החרדית בעיר מחליטים להגיב. הם מקימים סיירת חרדית מאורגנת היטב ומצויידת בכלי-דכב ובמכשירי קשר, ומגיעים לכל מקום שבו מתנהלת פעילות מיסיונרית. כשיש צורך בתגובה מהירה, הם שולחים גם נשים

מאת דני שדה

מוקד לאחד. מוקד לאחד. שלושה צעירים מחליטים עלוני תעמולה מיסיונרית

המתלוננים על פעילות המיסיון בעיר. דובר ארגון "יד לאחים", אהרון קורןפלד, מסביר כי המאבק נגד המיסיון

שליחו של סאן-מן-יאנג, העומרים ורד המאבק נגד המיסיון

שהיה לבעל-תשובה בכלא, לוי ערוסי. בשנות החמישים ריצה ערוסי תקופת מאסר ארוכה בעוון רצח. כפושעים אחרים הדגיש כי אף אחד מקציני המבחן או העובדים הסוציאליים שטיפלו בו לא הצליחו להבינו, וקצרה ידם מלהעלות לו רפואת-נפש – למרות השעות הרבות שבילה במחיצתם. הוא אמר, כי רק כשגילה את הדת, הרגיש שהוא יכול לכפר על כך שנטל חיי אדם. הדת העניקה לו מרחב אמיתי לתיקון החטא, להסרת רגשות האשם ולהרגשה של פיצוי על השנים האבודות בעטיו של המעשה הפזיז שביצע. המצוות, שעליהן שמר בהקפדה, דירבנו אותו למערכת התנהגות, שהיא כולה אנטי-תיזה לפשע. העולם הדתי כפי שצויר בעיניו מחוץ לכותלי הכלא, היה עולם אידיאלי, שבמרכזו חיי משפחה למופת. ערוסי היה לחתן התני"ך של שירות בתי-הסוהר, השתחרר כתלמיד-חכם, והיום הוא בעל משפחה שכל אורחותיה חרדיים למהדרין.

...הצלחה גדולה נוספת היתה למסגרת הדת בשיקום נרקומונים. אסירים בעלי-תשובה עברו טיפול גמילה ונרפאו כליל מהשתעבדותם לסם. "ברור גם מדוע", אומר הר"ר סילפן, גם הדת היא מערכת, שלגביה התלות היא מוחלטת, אך הנוקק להתמכרות העדיף להיותלות דוקא בה – בדבר שאינו מזיק – מאשר בסם הדסטרוקטיבי והרהר-האסון. בנוסף, האמונה והערכים המוסריים חשובים לאין ערוך בזמן הסבל והחרדה של תקופת הגמילה, כיון שהם עוזרים בהעלאת בטחונו של המטופל ובהחזרת התקוה לריפוי ולהסתגלותו מחדש לעבודה, לחברה ולמשפחה.

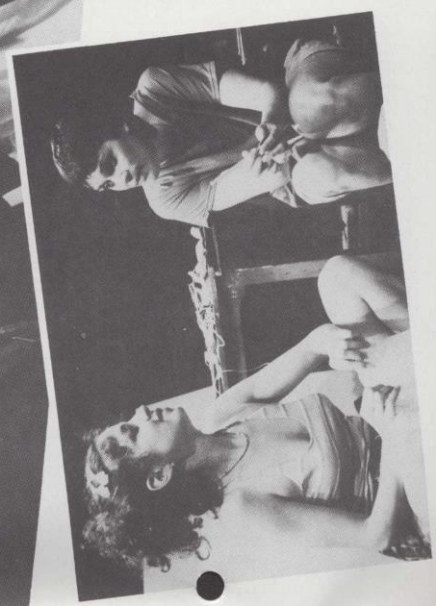
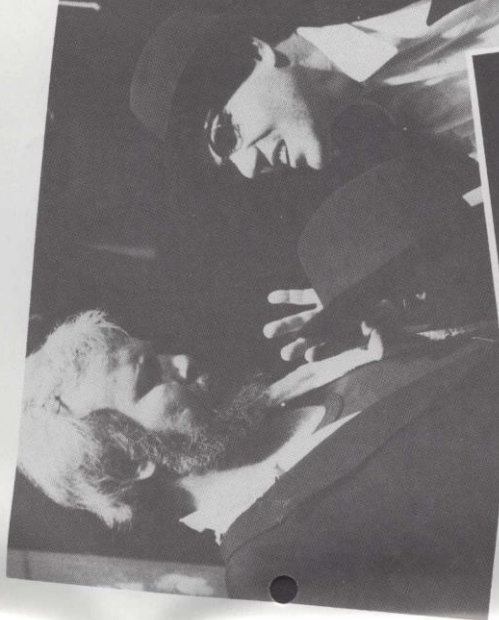
צילום
צילום
צילום

צילום
צילום
צילום

צילום
צילום
צילום

צילום
צילום
צילום

GOLDIN'S SISTER-IN-LAW

By: **Shmuel Hasfari**

Director: **Shmuel Hasfari**

Set and Costumes design: **Ethan Levi**

Music: **Ori Vidislavski**

Lighting: **Hanni Vardi**

Cast: (in order of appearance)

RUBEN GOLAN — **Yossi Yablonka**

MIMI — **Anat Vaksman**

SHIRA GOLAN — **Liat Goren**

SALACH/MESHULAM — **Igal Naor**

GOLDIN — **Efron Atkin**

First Performance: 19.4.86

ענת וקסמן

ליאת גורן

BEER-SHEVA MUNICIPAL THEATRE

By: Shmuel Hasfari
Director:
Set and
Music:
Lighting:
**GOLDIN'S
SISTER-IN-LAW**

By: Shmuel Hasfari